

Punct de vedere

În opinia noastră, problematica emiterii facturilor pentru cotizațiile datorate de membrii asociației trebuie analizată prin coroborarea dispozițiilor Codului fiscal, Legii contabilității nr. 82/1991, OG nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile, precum și a regulilor specifice aplicabile instituțiilor publice în materia execuției bugetare. În acest context, apreciem relevante următoarele considerente:

1. Legea stabilește că nu există obligația de facturare, dar nu instituie o interdicție.

Potrivit prevederilor art.292 alin.1 lit k) din Codul fiscal:

„(1) Următoarele operațiuni de interes general sunt scutite de taxă:

k) prestările de servicii și/sau livrările de bunuri furnizate membrilor în interesul lor colectiv, în schimbul unei cotizații fixate conform statutului, de organizații fără scop patrimonial care au obiective de natură politică, sindicală, religioasă, patriotică, filozofică, filantropică, patronală, profesională sau civică, precum și obiective de reprezentare a intereselor membrilor lor, în condițiile în care această scutire nu provoacă distorsiuni de concurență;”

Punctul 45 din Normele metodologice în aplicarea art. 292 alin. 1 lit. k) din Codul fiscal, precizează:

„45. În sensul art. 292 alin. (1) lit. k) din Codul fiscal:

a) quantumul cotizațiilor este stabilit de organul de conducere abilitat, conform statutului propriu al organizațiilor fără scop patrimonial;”

În ceea ce privește obligația emiterii de facturi, la art. 319 alin. 7 din Codul fiscal, este prevăzută excepția aplicabilă operațiunilor scutite fără drept de deducere:

„(7) Prin excepție de la alin. (6) lit. a) și d), persoana impozabilă nu are obligația emiterii de facturi pentru operațiunile scutite fără drept de deducere a taxei conform art. 292 alin. (1) și (2).”

Prin urmare, legea nu obligă la emiterea facturii pentru cotizații, dar nici nu o interzice.

Acest aspect rezultă inclusiv din răspunsul oficial publicat de ANAF privind facturarea cotizațiilor, disponibilă la: <https://chat.anaf.ro/ANAFI.nsf/0/7D86441D1FB76AB6C22574890021AA54?OpenDocument>

În răspunsul menționat, ANAF precizează că organizația „**nu are obligația întocmirii unei facturi**”, operațiunile urmând să fie consemnate în documente potrivit legislației contabile.

Dacă legiuitorul ar fi intenționat să interzică emiterea facturii, răspunsul ar fi fost formulat explicit în acest sens. Or, ANAF utilizează sintagma „**nu are obligația**”, ceea ce exprimă caracterul facultativ al documentului și nu caracterul său nelegal.

Această interpretare este în concordanță cu principiul general potrivit căruia legislația fiscală stabilește obligații și interdicții exprese, iar acolo unde acestea nu există, entitățile își pot organiza circuitul documentelor justificative în condițiile Legii contabilității și ale propriilor politici contabile.

2. Obligația de plată a cotizației se naște din Statut și din Hotărârea Adunării Generale, nu din factură

Din punct de vedere juridic, obligația de plată îl reprezintă prevederile Statutului Asociației, coroborate cu Hotărârea prin care se stabilește cuantumul cotizației, perioada pentru care aceasta este datorată și termenele de plată.

Rolul facturii este exclusiv acela de a individualiza și evidenția o obligație deja existentă, indicând suma datorată, perioada la care se referă și scadența obligației.

În opinia noastră, aspectul determinant îl reprezintă reflectarea fidelă a naturii economice și juridice a operațiunii.

Pentru a evita orice posibilă confuzie între cotizația datorată în temeiul Statutului Asociației și o activitate economică desfășurată în scop patrimonial, apreciem că factura trebuie să reflecte în mod clar natura juridică a operațiunii. În acest sens, considerăm necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- menționarea expresă a operațiunii: „Cotizație membru”, temeiul obligației de plată;
- înregistrarea în contul contabil 7311 – Venituri din cotizații;
- încadrarea fiscală ca operațiune aflată în afara sferei de aplicare a TVA;
- evitarea oricăror formulări care ar putea sugera existența unei prestații comerciale.

În aceste condiții, factura nu reprezintă o factură emisă pentru o activitate economică, ci un document justificativ utilizat pentru individualizarea și solicitarea unei creanțe rezultate din Statut.

3. Factura contribuie la o evidență contabilă mai clară

Emiterea facturii contribuie la transparența activității Asociației și la o evidență contabilă riguroasă, prin:

- evidențierea creanțelor asupra fiecărui membru;
- urmărirea soldurilor restante;
- reconcilierea facilă a sumelor datorate și încasate;
- monitorizarea gradului de colectare a cotizațiilor;
- o evidență mai clară atât în contabilitatea Asociației, cât și în cea a membrilor.

Aceste avantaje țin exclusiv de organizarea contabilă și nu transformă cotizația într-o prestație comercială.

4. Politicile contabile

Potrivit Legii contabilității nr. 82/1991, cât și prin Ordinul 3103/2017 privind aprobarea Reglementarilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial fiecare entitate are obligația de a-și organiza contabilitatea și are posibilitatea de a-și stabili, prin politici contabile și proceduri interne, circuitul documentelor justificative, cu respectarea legislației aplicabile și a principiului imaginii fidele.

Politicile contabile și procedurile interne sunt aprobate de Adunarea Generală a Asociației și dacă prevăd expres emiterea facturilor pentru cotizațiile datorate de membrii asociației, atunci emiterea acestora nu reprezintă o practică arbitrară și nici instituirea unei obligații noi, ci aplicarea unei proceduri interne aprobate de organul suprem de conducere al Asociației, cu scopul de a asigura un circuit documentar unitar, o evidență contabilă riguroasă și o gestionare eficientă a creanțelor rezultate din raporturile asociative.

Această procedură este în concordanță atât cu legislația menționată, cât și cu autonomia organizațională recunoscută asociațiilor prin OG nr. 26/2000, în măsura în care nu contravine unor dispoziții legale imperative.

5. Utilizarea sistemului RO e-Factura

Transmiterea documentului prin sistemul RO e-Factura nu modifică natura juridică a operațiunii.

Atât timp cât documentul reflectă corect natura operațiunii, conține descrierea corespunzătoare a operațiunii, utilizează contul contabil aferent veniturilor din cotizații (7311) și reflectă în mod corect tratamentul fiscal aplicabil, transmiterea prin sistemul electronic reprezintă doar modalitatea tehnică de comunicare a documentului.

Mai mult, în contextul actual al digitalizării administrației publice și al creșterii exigențelor privind transparența utilizării fondurilor publice, emiterea facturii asigură transparența și posibilitatea urmăririi complete a circuitului documentelor și al obligațiilor de plată, de la stabilirea cotizației până la încasarea și înregistrarea acesteia în contabilitate fără a modifica natura juridică sau regimul fiscal al cotizațiilor.

În concluzie, având în vedere că:

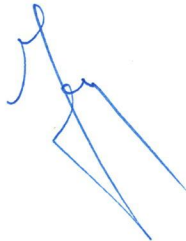
- dispozițiile Codului fiscal nu instituie obligația emiterii facturii pentru cotizațiile membrilor, dar nici nu interzice utilizarea acesteia ca document justificativ de decontare;
- răspunsul oficial publicat de ANAF confirmă această interpretare, precizând că organizația „nu are obligația întocmirii unei facturii”, *fără a afirma că emiterea acesteia ar fi nelegală sau interzisă*;
- emiterea facturilor pentru cotizații este prevăzută în politicile contabile și procedurile interne ale Asociației, aprobate de Adunarea Generală;
- factura, întocmită cu respectarea prevederilor legislației fiscale și contabile, reflectă fidel natura juridică a operațiunii și evidențiază în mod explicit că suma reprezintă o cotizație datorată în temeiul Statutului,

apreciem că utilizarea facturii pentru individualizarea și solicitarea la plată a cotizațiilor membrilor constituie o soluție administrativă și contabilă legitimă, conformă cu regulile interne aprobate ale Asociației.

În sprijinul acestei interpretări poate fi avută în vedere și practica Asociației Române a Apei, care utilizează factura, transmisă prin sistemul RO e-Factura, pentru evidențierea și încasarea cotizațiilor datorate de membrii săi.

Deși această practică nu are valoare normativă, ea constituie un exemplu de organizare administrativă și contabilă în concordanță cu principiile transparenței, digitalizării și bunei gestiuni financiare.

Președinte,
Ing. Iulian Jelea

Întocmit,
Ec. Carmen Apostol

